

ΣΤΕΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Κ' ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Ρόδος 29 Ιουνίου – 2 Ιουλίου 2017

(Πνευματικό Κέντρο Ι. Ναού Αγίου Γεωργίου Άνω,
οδός Πατριάρχου Αθηναγόρα, Ρόδος)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Πέμπτη 29 Ιουνίου 2017-05-30

ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Χαρά Κοσεγιάν, Γ. Γραμματέας Σ.Γ.Τ.Δ.
σχολική σύμβουλος φιλολόγων Δωδεκανήσου, λογοτέχνις.

- 18.30 – 19.00** Υποδοχή Συνέδρων
- 19.00 – 20.00** Έναρξη – Χαιρετισμοί
- 20.00 – 20.15** **Κυριάκος – Παντελεήμων Μάγος**, αρχιτέκτων MS
Συνεισηγητές:
1. **Γιώργος Κολλίγρης**, πολιτικός μηχανικός,
  2. **Λευτέρης Γλεντής**, μηχανολόγος μηχανικός,
  3. **Αντώνης Χαλκιάς**, σκηνογράφος.
- *Μελέτες αποκατάστασης Εθνικού Θεάτρου Ρόδου. Το δυναμικό αποτέλεσμα μιας συλλογικής πρωτοβουλίας.*
- 20.15 – 20.30** **Κώστας Σκανδαλίδης**, συνταξ. τραπεζικός, συγγραφέας
- *Μια ιστορική προσέγγιση στους συμμαχικούς βομβαρδισμούς της Μεσαιωνικής Πόλης της Ρόδου και τις καταστροφές των μνημείων κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.*
- 20.30 – 20.45** **Νικόλαος Φρόνας**, ιατρός γαστρεντερολόγος, Πρόεδρος Μουσείου Νεοελληνικής Τέχνης Δήμου Ρόδου
- *Το ιστορικό της δημιουργίας της Δημοτικής Πινακοθήκης Ρόδου*
- 20.45 – 21.00** **Παναγιώτης Βενέρης**, Διευθυντής Περιβάλλοντος – Χωροταξίας Δωδεκανήσου Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.
- *Αστυπάλαια: Νύμφη της Δωδεκανήσου με κυκλαδίτικη φορεσιά.*

Παρασκευή, 30 Ιουνίου 2017
ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Κυριάκος – Παντελεήμων Μάγος,
αρχιτέκτων M.S.

- 09.30 – 09.45 Κωνσταντίνος Φαρμακίδης,** αρχιτέκτων μηχανικός
- Ο πολεοδομικός σχεδιασμός της ιταλικής περιόδου και η αστική ανάπτυξη της πόλης της Ρόδου.
- 09.45 – 10.00 Άγγελος - Ευθύμιος Χατζάτογλου,** φοιτητής Αρχιτεκτονικής
- Προβολή και περιγραφή του ντοκιμαντέρ που υλοποίησα για το Εθνικό Θέατρο της Ρόδου στο πλαίσιο της ερευνητικής μου εργασίας με τίτλο «Η εξερεύνηση ενός μνημείου».
- 10.00 – 10.15 Πάρις Παπαθεοδώρου,** αρχιτέκτων μηχανικός MSC
- Εθνικό Θέατρο ή θέατρο του παραλόγου;
- 10.15 – 10.30 Γιώργος Σκιαδόπουλος,** αρχιτέκτων μηχανικός
- Ανάδειξη της δωδεκανήσιας αρχιτεκτονικής μέσα από τοπικές δράσεις υπερτοπικής εμβέλειας.
- 10.30 - 10.45 Ιουλία Παπαευτυχίου,** Δρ αρχιτέκτων μηχανικός – εκπαιδευτικός
- Οι παρεμβάσεις αρχιτεκτονικής τοπίου στα ιταλοκρατούμενα Δωδεκάνησα και η προβολή τους στον 21^ο αιώνα.
- 10.45 – 11.00 Μαρία – Χριστίνα Γεωργαλλή,** Δρ αρχιτέκτων
Τα οικιστικά μνημεία της Λίνδου από την θεμελίωσή τους έως σήμερα: Αρχιτεκτονική και πολεοδομία.
- 11.00 – 11.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Πρόεδρος: Γιώργος Σκιαδόπουλος,
αρχιτέκτων μηχανικός

- 11.15 – 11.30 Αικατερίνη Μανούσου – Ντέλλα,** Δρ αρχιτέκτων
- *Η δημιουργία και εξέλιξη της οχυρωμένης πόλης της Νε-
ραντζιάς στην Κω.*
- 11.30 – 11.45 Χρυσούλα Ζουμπά,** περιβαλλοντολόγος
- *Κως, 23 Απριλίου 1933, Κυριακή του Θωμά, γιορτή του
Αγίου Γεωργίου, 8:05 π.μ.*
- 11.45 – 12.00 Αναστάσιος Κουντούρης,** φιλόλογος, δρ Ιστορίας της Εκ-
παίδευσης στο Παν/μιο Αιγαίου
Συνεισηγητές:
1. **Καλλιόπη Κουντούρη,** φιλόλογος, δρ. Ιστορίας της Τέ-
χνης στο Παν/μιο Αιγαίου
2. **Βαρβάρα Γαλανού,** Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου,
κάτοχος Μάστερ
- *Αμερικανοί περιηγητές στη μεταπολεμική Ελλάδα: Ο
Robert Lax και η Κάλυμνος*
- 12.00 – 12.15 Χαρά Κοσεγιάν,** σχολική σύμβουλος φιλολόγων Δωδεκα-
νήσου – λογοτέχνις.
- *Περιδιάβαση στον λόγο του ποιητή Δημήτρη Τσαλουμά.*
- 12.15 – 12.30 Γεώργιος Χατζηθεοδώρου,** εκπαιδευτικός – μουσικολό-
γος, πρωτοψάλτης
- *Η παλαιά και η νεότερη ψαλτική παράδοση της Καλύμνου.*
- 12.30 – 12.45 Νικόλαος Τιάκας,** φιλόλογος, τελειόφοιτος Μεταπτυχια-
κού Λαογραφίας
- *Το κουβούκλιο του Επιταφίου στον Ιερό Ναό Κοίμησης της
Θεοτόκου Ιαλυσού (Τριαντών) Ρόδου. Η κατασκευή και οι
τελετουργίες που την περιβάλλουν.*
- 12.45 – 13.15 ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

Παρασκευή, 30 Ιουνίου 2017
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Γιώργος Κατσαδώρας,
Επίκουρος καθηγητής Λαογραφίας Παν/μίου Αιγαίου

- 18.30 – 18.45** **Αναστασία Ζέζου,** Δρ Παιδικής Λογοτεχνίας, νηπιαγωγός
- *Η παραδοσιακή ενδυμασία του Έμπωνα Ρόδου: Διδακτική παρέμβαση στο νηπιαγωγείο.*
- 18.45 – 19.00** **Μαργαρίτα Ιωάννου,** φιλόλογος, νεοελληνίστρια
- *«Καλῶς πλεονάσας τό τάλαντον, δωρεάν τοῖς βουλομένοις μεταδιδούς τῆς αὐτοῦ σοφίας τε καί παιδεύσεως τοῖς κατά Πάτμον φοιτήσασιν». Η θεματογραφία του διδασκάλου Γεράσιμου Βυζάντιου (†1740) σε αθηναϊκούς κώδικες.*
- 19.00 – 19.15** **Ναθαναήλ Διακοπαναγιώτης,** μητροπολίτης Κώου και Νισύρου
- *Ο κώδικας που περιέχει τα στιχηρά του μητροπολίτου Ρόδου Μητροφάνους για την οσία Μελώ.*
- 19.15 – 19.30** **Νικολός Φαρμακίδης,** πολιτικός μηχανικός
- *Βενέδικτος Ρώσος, ο «σπαχής» της Σύμης (1764-1840).*
- 19.30 – 19.45** **Βασιλική Χρυσανθοπούλου,** κοινωνική ανθρωπολόγος, επ. καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών
- *Χορός, παράδοση και πολιτιστική κληρονομιά στους Καλύμνιους του Τάρπον Σπρινγκς της Φλόριντας Η.Π.Α.*
- 19.45 – 20.00** **Βασίλης Γεργατσούλης,** δρ Λαογραφίας Πανεπιστημίου Αθηνών
- *Το φερμάνι της Καθαροδευτέρας του 1929 του Λάμπρου Σταματιάδη.*
- 20.00 – 20.15** **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Πρόεδρος: Νίκος Φαρμακίδης,
πολιτικός μηχανικός

- 20.15 – 20.30 Αικατερίνη Χειμωνέτου,** μεταπτυχιακή φοιτήτρια Λαογραφικών Σπουδών
- *Σύγχρονες αφηγήσεις των θρύλων της Κάσου. Μια λαογραφική προσέγγιση.*
- 20.30 – 20.45 Κωνσταντίνος Μηνάς,** ομότιμος καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
- *Συμβολή Β στην ετυμολόγηση σωμαϊκών λέξεων.*
- 20.45 – 21.00 Γιώργος Κατσαδώρας,** Επίκουρος καθηγητής Λαογραφίας Παν/μίου Αιγαίου
Συνεισηγητής: **Χρήστος Θεολόγος,** υποψ. Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αιγαίου
- *Εθιμικές αναπαραστάσεις: Το πασχαλιάτικο έθιμο «Βούρνες» στο χωριό Άγιος Ισίδωρος της Ρόδου.*
- 21.00 – 21.15 Μανώλης Κασσώτης,** μαθηματικός – συγγραφέας
- *Από την Συμη στην Ερυθρά Θάλασσα αναζητώντας μαργαριτάρια*
- 21.15 – 21.30 Δέσποινα Νικόλη,** ιστορικός
- *Η σημασία της συνεισφοράς των εμπόρων σφουγγαριού στην πρόοδο της Σύμης.*
- 21.30 – 21.45 Μαρία Ανδρουλάκη,** ερευνήτρια, μουσικολόγος του Κέντρου Ερένης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.
- *Το τραγούδι της Παναγίας της Σκιαδενής στη Ρόδο ως έκφραση συναισθηματικής απόγνωσης και θρησκευτικής προσήλωσης.*

Σάββατο, 1 Ιουλίου 2017
ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Φανή Σέρογλου,
αρχαιολόγος

- 09.30 – 09.45** **Ευαγγελία Δημητρίου**, μεταπτυχιακή φοιτήτρια κλασικής Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης
- Επιτύμβιες στήλες από τον χώρο της υστεροαρχαϊκής και πρώιμης κλασικής Δωδεκανήσου. Συμβολή στη μελέτη των κοινωνικών προτύπων.
- 09.45 – 10.00** **Αρχοντούλα Σκανδαλίδη**, φιλόλογος
- Γνήτες: Οι πρώτοι γνήσιοι Ρόδιοι. Γλωσσολογική και μυθολογική προσέγγιση.
- 10.00 – 10.15** **Ευαγγελία Δήμα**, αρχαιολόγος
Συνεισηγήτρια: **Ελένη Τσακανίκα**, αρχαιολόγος
- Ροδίων θεατρικά: προσωπεία και ειδώλια ηθοποιών,
- 10.15 – 10.30** **Βασιλική Μαχαίρα**, αρχαιολόγος, Κέντρο Ερεύνης της Αρχαιότητας της Ακαδημίας Αθηνών
- Ελληνική πλαστική στο Αιγαίο: Ρόδος και Δήλος, πόλοι δημιουργίας και διάδοσης.
- 10.30 – 10.45** **Ιωάννης Μπαρδάνης**, υποψήφιος διδάκτωρ αρχαιολογίας στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου.
- O R. U. Inglieri και η συμβολή του στη δημιουργία του αρχαιολογικού χάρτη της Ρόδου.
- 10.45 – 11.00** **Νίκος Χριστοδουλίδης**, αρχαιολόγος
- Περίτεχνα αρχιτεκτονικά μέλη από ταφικό μνημείο της ροδιακής νεκρόπολης
- 11.00 – 11.15** **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Πρόεδρος: Νίκος Χριστοδουλίδης,
αρχαιολόγος

- 11.15 – 11.30 Βασιλική Ελευθερίου,** Αρχιτέκτων μηχανικός ΥΠΠΟΑ, Διευθύντρια Υπηρεσίας Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης
- Το πρόγραμμα της απόδοσης μορφολογικών στοιχείων νέων αρχιτεκτονικών μελών κατά τις επεμβάσεις σε αρχαία μνημεία.
- 11.30 – 11.45 Sabine Neumann,** αρχαιολόγος
- *The grottoes on the acropolis of Rhodes (Τα σπήλαια στην ακρόπολη της Ρόδου)*
- 11.45 – 12.00 Μανόλης Στεφανάκης,** αναπληρωτής καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Συνεισηγητές: 1. **Φανή Σέρογλου,** αρχαιολόγος
2. **Χαρίκλεια Παλαμιδά:** αρχαιολόγος
- *Ο ήλιος των Ροδίων. Η διάχυση ενός εικονογραφικού τύπου στην Μεσόγειο μέσα από την νομισματική κυκλοφορία και τους εμπορικούς αμφορείς.*
- 12.00 – 12.15 Δημήτρης Σφακιανάκης,** αρχαιολόγος
Συνεισηγήτρια: **Φανή Σέρογλου,** αρχαιολόγος
- *Στο δίχτυ της Αράχνης II: ο νησιωτικός μικρόκοσμος των Δωδεκανήσων ως κομβικός χώρος ενός μυθικού σκηνικού.*
- 12.15 – 12.30 Αναστασία Δρελιώση – Ηρακλείδου,** αρχαιολόγος
- *Από τη ροδιακή νεκρόπολη: τόποι ταφής, χώροι συγκεντρώσεων και τελετών, αποθέσεις απορριμμάτων.*
- 12.30 – 12.45 Στέλλα Παλαιολόγου,** αρχαιολόγος
- *Αρχαιοκαπηλία και παράνομη διακίνηση αρχαιοτήτων στη Δωδεκάνησο*
- 12.45 – 13.15 ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

Σάββατο 1^η Ιουλίου 2017
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Κώστας Ιωάννου,
εκπαιδευτικός, Πρόεδρος Πνευματικού Ομίλου Κώων «Ο Φιλητάς»

- 18.30 – 18.45 Κωνσταντίνος Φάκκας,** υποψ. διδάκτορας Αρχαίας Ιστορίας (ΕΚΠΑ)
- Ο Τιβέριος στη Ρόδο. Η οκταετής εξορία του μελλοντικού αυτοκράτορα της Ρώμης στο νησί, όπως προκύπτει από τις γραμματειακές πηγές.
- 18.45 – 19.00 Μαρία Μιχαλάκη – Κόλλια,** αρχαιολόγος
Χωροταξικός σχεδιασμός στην αρχαία πόλη της Ρόδου και προτάσεις για σύγχρονες παρεμβάσεις.
- 19.00 – 19.15 Μιχάλης Ασφενταγάκης,** Υποψ. Δρ. Χριστιανικής και Βυζαντινής Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ.
- Ο εντοίχιος διάκοσμος του ναού του Αρχαγγέλου Μιχαήλ του Κοκκιμίδη. Ένα ζωγραφικό σύνολο της δύσης του 17^{ου} αιώνα στη Σύμη.
- 19.15 – 19.30 Ιωάννης Βολανάκης,** δρ αρχαιολόγος, Έφορος Αρχαιοτήτων Ε.Τ.
- Κνίδος: Μια πόλη της Ροδιακής Περαίας. Τα παλαιοχριστιανικά μνημεία αυτής.
- 19.30 – 19.45 Παναγιώτα Ψαρρή,** αρχαιολόγος
- Ιστορικά διατηρητέα μνημεία με χρήση κατοικίας στη μεσαιωνική πόλη της Ρόδου.
- 19.45 – 20.00 Σταύρος Παπαδόπουλος,** δάσκαλος, διευθυντής 1^{ου} Δ.Σ. Ιαλυσού, Δρ Ιστορίας της Εκπαίδευσης.
- Τα Καθολικά Σχολεία στην πόλη της Ρόδου 1880-1930.
- 20.00 – 20.15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Πρόεδρος: Σταύρος Παπαδόπουλος,
δάσκαλος, διευθυντής 1^{ου} Δ.Σ. Ιαλυσού, Δρ Ιστορίας της Εκπαίδευσης.

- 20.15 – 20.30 Θεοδόσης Διακογιάννης,** συγγραφέας -ποιητής
- Απόκρυφες διεργασίες του Τάγματος των Ιωαννιτών Ιπποτών για την απόκτηση ορισμένων ελληνικών νησιών κατά την επανάσταση του Γένους το 1821.
- 20.30 – 20.45 Κωνσταντίνος Μηνέττος,** τ. Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.
- Αγιογραφική παράσταση της Δευτέρας Παρουσίας του Χριστού στον κοιμητηριακό ναό της Αγίας Αναστασίας στο Γεννάδι της Ρόδου.
- 20.45 – 21.00 Χάρης Κουτελάκης,** Δρ Αρχαιολογίας – Ιστορικός
- Σχέσεις Δωδεκανήσου και Κυκλάδων: Η περίπτωση της Τήνου και Σύρου από τα χρόνια της Φραγκοκρατίας μέχρι τον 18^ο αιώνα.
- 21.00 – 21.15 Νίκος Κωνσταντινίδης,** οικονομολόγος, κοινωνιολόγος, συγγραφέας
- Καπετάν Μιχάλης Κόρακας, ο μεγάλος οπλαρχηγός της Κρήτης. Οι δεσμοί του με την Κάρπαθο και την Κάσο.
- 21.15 – 21.30 Κώστας Ιωάννου,** εκπαιδευτικός,
- Η Επίσημη Γνώση που διδασκόταν στα σχολεία της Κω στην Ιταλοκρατία μέσα από το Διδακτικό Υλικό, ο ρόλος των κατ' οίκον εργασιών. Σχολική χρονιά 1938-1939.
- 21.30 – 21.45 Τίτσα Πιπίνου,** συγγραφέας
- Ατμόπλοιο SS Oriá, έτος 1944. Μια από τις μεγαλύτερες ναυτικές τραγωδίες με θύματα πάνω από 4.000 Ιταλούς αιχμαλώτους, που μεταφέρονταν από τη Ρόδο.

Κυριακή, 2 Ιουλίου 2017
ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Πρόεδρος: Χρυσούλα Ζουμπά, περιβαλλοντολόγος

- 10.30 – 10.45 Μαρία Παπανικολάου, ιστορικός, κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στη Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία.**
- Η ίδρυση και οργάνωση του Ιστορικού Αρχείου Δωδεκανήσου (ΙΑΔ) την περίοδο 1947-1967.
- 10.45 – 11.00 Στυλιανός Χριστοφυλάκης, αρχιτέκτων - εικαστικός**
- Πανορμίτης Κουμιανός και Κώστας Κουμιανός. Οι θρυλικοί Δρύδες του Αιγαίου. Οι εξάγγελοι μιας ακόμα ανυπότακτης μνήμης.
- 11.00 – 11.15 Μαρία Ζαΐρη, φιλόλογος, πρώην Πρόεδρος Αναγνωστηρίου Καλύμνου «Αι Μούσαι».**
- Νέα στοιχεία από τα γεγονότα του 1935 (5, 6, 7 Απριλίου) στην Κάλυμνο. Πετροπόλεμος – θάνατος Καζώνη.
- 11.15 – 11.30 Βενετία Σκευοφύλακα, μουσικός**
- Καρπάθιοι στην Μικρά Ασία τον 19ο και 20όν αιώνα.
- 11.30 – 11.45 Μηνάς Λασκαλάκης, συντ. πλοίαρχος Εμπορ. Ναυτικού**
- Η πειρατεία στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο από την αρχαιότητα μέχρι το 1835 και η εμπλοκή της Κάσου στην πειρατεία.

11.45 – 12.00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Πρόεδρος: Νίκος Κωνσταντινίδης,
οικονομολόγος, κοινωνιολόγος, συγγραφέας

- 12.00 – 12.15 Κατερίνα Μαρινάκη, λαογράφος – δημοσιογράφος**
- Τα Δωδεκάνησα και η αγριοπλαστική της Σίφνου
- 12.15 – 12.30 Μιλτιάδης Λογοθέτης, Δρ οικονομολόγος – συγγραφέας**
- Παρουσίες Δωδεκανησίων στην Ερμούπολη της Σύρου κατά τα μετεπαναστατικά χρόνια.
- 12.30 – 12.45 Μάνος Αναστασιάδης, Ζωγράφος, δρ. Παν/μίου Αιγαίου**
- Εικαστική έκφραση με αντικείμενο το χαρακτήρα των νησιών του Αιγαίου: Το παράδειγμα της Σαντορίνης σε αναφορά με άλλα νησιά, όπως η Ρόδος και η Κάρπαθος.
- 12.45 – 13.00 Μανόλης Μακρής, συγγραφέας, πρόεδρος Σ.Γ.Τ.Δ.**
- Η ιστορική έρευνα στα αλύτρωτα Δωδεκάνησα

13.00 – 13.30 ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ